

SLOVENSKA STRAN

PIŠETA IN UREJUJETA:

Lojze Košorok
in Pavla Gruden

Kar po domače

Kamorkoli po svetu me je gnala "usoda" (usode ni, usoda tvoja to si ti-piše po kakovosti ... small in quantity but great in quality. Menda je ravno obratno). Odkar se bolj, resno bavim z etničnimi zadevami, vedno bolj opažam, da smo nekje obtičali, kajti v številnih uradnih poročilih, bodosi iz sydneyjskih državih uradov ali iz Canberre, je o nas toliko govora oziroma pisanja, kakor da bi v morje pljunil. Vsi spomeniki našim pesnikom, vsi naši sprejodi v narodnih nošah in vse procesije, etnične šole in radio, je kakor bob ob steno.

Te dni sem bila naprošena, da napišem za etničen časopis v angleškem jeziku članek o jugoslovenskih emigrantih v Avstraliji. Seveda sem se takoj razletela na vse strani, da si nabereim podatkov. Naloga se mi je zdela zelo težka, ker mi je bilo rečeno, da naj se ne dotikam tako drobnih etničnih zadev kot so šole in društva. Zdaj piši, če moreš sem si rekla. Zbogom Cankar, zbogom Prešeren, zbogom naše cerkve, društva in oštarije, zbogom slovenski etnični tisk - "nobenih detajlov, samo splošno sliko o Jugoslovenih v Avstraliji nam daj. Izogni se tudi vere in politike", je padlo povedlje.

In kaj je izpadlo? Obredla sem vse kar sem mogla. Našla sem nekoliko lističev iz uradnih virov in napisala članek o Srbih, Hrvatih in Makedoncih. In celo toliko slavni slovenski imen sem našla med temi spisi, da jih človek lahko na eno roko prešteje.

Kar me je v resnici podkurilo, je takozvani Ethnic Background Paper, številka posvečena Jugoslaviji, za kar nosi odgovornost The Settlement Branch of the Department of Immigration and Ethnic Affairs, ki izjavlja da je snov o Jugoslaviji zbrana iz "published and unpublished sources" - torej tudi iz osebnih kontaktov? Koliko je v temu zvezku napisano o Slovencih? Niti toliko ne kolikor prostora zavzema naslov zgoraj imenovanega urada. Srbi, Makedonci in "Monte Negro" (?) so vsak pod svojim naslovom, Hercegovina in Bosna skupaj. Če so v Jugoslaviji skupaj naj bodo tudi tukaj. AMPAK tisti del pod naslovom "Croatia and Slovenia" mi nikakor ne gre v glavo. Vsega skupaj je pod tem naslovom 27 vrst.

Kar se Slovenije tiče, je napisano samo sledeče: ...

"Istočasno je Dunaj postal žarišče hrvaške in slovenske kulturne usmerjenosti". Pred tem je še en stavek, ki glasi: "Do takrat je Dunaj postal postal hrvaški administrativni center; med tem ko je nudil zaščito Hrvatom in Slovincem, je iz te pokrajine črpal tudi svoje najbolj zveste vojake".

Vedno sem bila jugoslovensko usmerjena, ker nam Slovincem brez Jugoslavije svobode ni. Slovenija ima mejo z Italijo, Avstrijo, Madžarsko in Hrvaško. Torej je naša zemljepisna lega dovolj zgovorna.

Ni lepšega od resnice. Kdor resnico skriva-skriva zlato, pravi star slovenski pregovor, ki sem ga našla v "Mislih".

Bilo bi zelo zanimivo vedeti kje in kako je urad, ki je izdal ta zvezek o Jugoslaviji, dobil tako "izčrpne" zgodovinske podatke o Sloveniji. Pričakovani bi bilo, da je pisec vpeljal vse informacije slovenskega tiska v Avstraliji, n.pr. g. senatorja Lajovića, g. Urbančiča in g. Menarta. Vsi trije so navdušeni Slovenci, vsaj kar se politike tiče. Če ne na politike, bi se pisec lahko obrnil na slovensko duhovščino, za katero pravi, da so frančiškanski redovniki, katerih baza je Ljubljana. Za slovenščino pa pravi, da je podobna srbohrvaškemu jeziku.

Zdaj se obračam na Društvo Slovenskih Akademikov, ki se baje zelo zavzemajo za slovenske zadeve; ker so prvenstveno slovensko usmerjeni, da stopijo v zvezo z oddelkom, ki je v tem članku naveden in, da jih spznajo s slovensko zgodovino. Na ovitku je napisano, da v kolikor snov v zvezku o Jugoslaviji ni točna, da bi oddelk zelo cenil, da se ga o nedostatk ali napakah obvesti z ozirom na to, da bi naredil potrebne popravke za bodočo izdajo. Istočasno bi bilo svetovati, da se jim pridruži slovenska duhovščina in Slovensko Narodno društvo, (če se ne motim v Merrylandsu) ki deluje kot Centar za raziskovanje slovenskih zadev. Pa tudi na srce g. J. Košoroka, ki je napisal molitev Najvišjemu Sodniku za pomoč "Četrtemu svetu usuznjenih malih narodov", ("Misli", Februar 1978). Ni mogoče, da ti vsi skupno z goraj imenovanimi politiki, ne bi bili sposobni razčistiti pojme o Slovencih pri avstralski vladi. Zdi se mi, da je zrel čas za slovensko kmečko ohcet v Sydneyu.

Pavla Gruden

MEDNARODNI FESTIVAL ŠPORTNEGA IN TURISTICNEGA FILMA V KRANJU

Zlatni Triglav - grand prix festivala je pripadel čekoslovaškemu filmu Souperky (Tekmice) v režiji Jana Špate. Žirija je nagrado podelila enoglasno, saj meni, da je film z izredno uspešno realizacijo kritično pristopil k nekaterim problemom vrhunskega športa. Srebrni Triglav je odšel v Veliko Britanijo. Za tehnično dovršen prikaz razburljive ekspedicije in za kvalitetne dramske lastnosti ga je dobil film Dudh Kosi v režiji Aleca Vauhana in Lea Dickinsona. Bronasti Triglav je pripadel Jugoslovanom za film Vojvodina, ki je izredno dobro izrazil značilnosti regije, ki jo prikazuje. Film je režiral Branko Milošević.

ŠTIPENDIJE ZA KOROSKE DIJAKE

Dijaki zadnjega razreda slovenske gimnazije v Celovcu so obiskali proizvodno in trgovsko podjetje Lesnino iz Slovenije. Lesnina poskuša namreč vzpostaviti dolgoročneje gospodarsko sodelovanje z zamejskimi Slovenci. Zato bodo študenti tri dijake slovenske gimnazije in jih na ta način usmerili v to gospodarsko dejavnost. P končanem študiju bi se ti mladi Slovenci lahko zaposlili v obratih, ki jih bo Lesnina odprla na Koroskem.

NOVA GORICA - Člani kluba starih goriških študentov so v Novi Gorici odkrili doprni kip pesniku dr. Alojzu Gradniku. Slavnostni govornik ob tej priložnosti je bil pesnik Ciril Zlobec, slovesnoti pa so se udeležili številni predstavniki kulturnega in političnega življenja, med njimi dr. Joža Vilfan, Božidar Jakac, dr. Danilo Lokar in drugi. V kulturnem programu so nastopili briški oktet, mešani pevski zbor Marija Kogojca iz Solkana in recitatorji.

BEOGRAD - Približno 1300 Slovencev iz 28 občin je obiskalo 30 občin v Srbiji. Ta manifestacija obnavlja spomine in bratske vezi med tisoči Slovencev, ki so bili med vojno izgnani v Srbijo in tam našli svoj drugi dom. Manifestacijo ponavljajo vsako drugo leto v drugi smeri. Zaradi vlaka "Bratstva in enotnost" je vzpostavljeno zelo široko in neposredno sodelovanje delovnih ljudi dveh republik in njihovih organizacij.

LJUBLJANA - Na letošnjem 17. mednarodnem ocenjevanju živilskih izdelkov "Monde selection 78", ki je bilo v Ženevi, je ljubljanska pivovarna Union dobila tri zlate medalje. Ta pomembna priznanja so dobila piva Triglav, Exportni ležak in specialno temno pivo.

LJUBLJANA-Predsednik republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije Mitja Ribičič se je odzval povabilu Teološke fakultete in Cirilskega društva slovenskih bogoslovcev na razgovor o aktualnih dogodkih jugoslovenskega in predvsem slovenskega političnega prostora. Kot gost se je pogovora udeležil tudi ljubljanski nadškof dr. Jože Pogačnik.

O SLOVENCIH IN SLOVENŠČINI

Pod tem naslovom bomo v več nadaljevanjih čitali zanimivo razpravo, ki jo je za "Naše Novine" napisal naš poznani akademik ing. Ivan Žigon. V tej razpravi bo marsikaj novega, marsikatera "zgodovinska resnica" o poreklu našega naroda bo postavljena v kot. Nova odkritja in nove študije bodo v bodoče morda le pokazale kaj več kot to, kar smo se nekoč učili v šoli, da smo Slovenci prišli izza Karpatov.

Pred kratkim je poteklo šesdeset let odkar smo se otresli nemške nadvlade. Zato bi bilo kar primerno posvetiti nekaj časa naši zgodovini. Ker so nam jo v preteklosti večinoma pisali tujci, je v njej še veliko nejasnega in neraziskanega. V novejši dobi opažamo v Evropi porast zanimanja za zgodovino njenih narodov in tudi gibanje za zaščito manjšin je postalo močnejše. Porast življenjskega standarda in s tem v zvezi turizem je veliko pripomogel k boljšemu poznavanju sosedov in splošni strpnosti.

V ledeni dobi je bil večji del Evrope pod ledom in iz dobe pred njo človeških sledov skoraj ni. V obdobju poledenitve pa je imela Sahara dovolj padavin, tako da je bilo to področje priločno gosto naseljeno. V dobi otoplitve, okoli leta 10000 pre d Kr. so začela plemena slediti umikanju ledu. V tisočletjih so razna plemena ob iskanju hrane nešteto krat prekrizala ves veliki prostor med Atlantskim oceanom in Altajem, kjer so se sprečevala z mongoloidnimi vrstami. Plemena so se mešala, bojevala, sklepala zveze in se pomikala zdaj sem, zdaj tja, kakor so jim pač narekovale naravne okoliščine. V neolitski dobi se je zgodila velika sprememba: začetki poljedelstva (cca 8000-10000 pred Kr.) na področju Male Azije in v Kurdistanu. Nekako v isti čas spada udomačitev konja, kar je največ pripomoglo k veliki gibljivosti nomadskih in polnomadskih plemen. Predniki Indoevropejcev, tkzv. Arijci (od Arija, Harija) so se polagoma razpršili po vsej Evropi iz prostora današnjega Afganistana in turkестanskih step.

Del tega ljudstva, h katerim prištevamo tudi Hetite, se je razširil na sever in na zapad, del pa je vdrl na ozemlje današnje Perzije in v dolino Inda. Tam so do temeljev porušili velika in cvetoča mesta Mohendjo Daro in Harappa, centra dravidske kulture. To se je zgodilo okoli 1.3800 pr. Kr.

V tem času še ne moremo govoriti o Slovanih, Germanih in Romanih. Kot taka je ta delitev precej umetna in skonstruirana, saj ni jezik edino kar ustvarja narod; bolj kot jezik je pomemben njegov biološki sestav. Grupa romanskih narodov je na primer zelo raznolika in sestavljena iz zelo različnih poromanjenih etničnih elementov; od Iberov, ki jih razen v Španiji najdemo tudi na Kavkazu in so predindoevropsko ljudstvo do poromanjenih Dakijcev, indoevropske etnične grupe. Osnovo Romunov sestavljajo poleg Dakijcev in drugih plemen tudi Tračani, Sarmati in Jazigi.

Predniki današnjih treh glavnih plemen tudi Tračani, Sarmati in Jazigi.

Predniki današnjih treh glavnih evropskih grup: Germanov, Slovanov in Romanov so po mnenju strokov-

njakov dolgo časa živeli skupaj in sicer v srednji Evropi med Alpami in Karpati. (Cambridge Ancient History). Tako sklepajo po mnogih skupnih izrazih za živatstvo, ki ga najdemo samo na tem področju. Sčasoma pa so se razširili po vsej Evropi.

Predno preidem na različna jezikovna razglabljanja in primerjave želim naglasiti da sem se pri navajanju zgodovinskih dejstev držal priznanih virov, medtem ko so jezikovne primerjave ki pomagajo osvetliti gibanja in mešanja ljudstev, rezultat mojih raziskav. Ker pa nisem poklicni jezikoslovec, jih je treba vzeti z rezervo na znanje. Navajam jih le kot zbran material za poklicnega jezikoslovca, ki bo o njem tudi izrekel svoje mnenje. V opravičilo da se spuščam na to področje naj rečem le to da sem star klasik, da sem se zaradi okoliščin precej odobr naučil več jezikov in da me stvar zelo zanima.

Kot sem že omenil je del Arijcev vdrl v današnjo severno Indijo. Da jezik takrat še ni bil razdeljen na slovensko, germansko in romansko vejo moremo sklepati po tem da v današnjem Hindi jeziku najdemo jezikovne oblike oziroma korene vseh treh grup. Zemlji pravijo "zemina", kjer se e izgovarja kot polglasnik enako kot v besedah vrt, prt itd. Naglas je na polglasniku. Dan je "din (angl. "day", nemško "tag"). Noč je v Hindi jeziku "raat". Morda je zveza z nemško besedo "Rast", angl. "rest", t.j. počitek ker ponoči spimo. Mesec oziroma luna je "chand" (čand). Verjetna je zveza s francosko besedo "chandelier" (sveča) in pa "chandler" (svečnik) vsekakor nekaj kar sveti. Sonce je "suredj", brat je "bhai", sestra, angl. "sister", nemško "Schwester" pa je "behen". Tu so si evropski jeziki bližji. Mati je "mata", oče pa "pita". Beseda je zelo blizu latinščini "pater" Slovenci imamo več besed za očeta: Tati, tata, ata, otec, Nemci pa pravijo "vater". (Glasovi p,f in t se precej lahko zamenjujejo).

Roka je "hath". Beseda je blizu nemškemu izrazu "hand" in angleškemu "hand". Noga (foot, leg v angleščini in "fuss" v nemščini) je v Hindi "pajer". Izgleda kot da ima latinsko sorodstvo ("pes", genitiv "pedis"). slovenščini najdemo ta koren v besedah "peš, pešec".

Zanimiva je beseda za mleko: "dud". Slovenski dojenčki ljubijo dudo, je v zvezi z mlekom. Štejejo pa v Hindi jeziku takole: "Ek, do, tin, čar, panč, če, sat, at, nan, das". Sto je "sau" Mlad fant je "ladka", deklca pa "ladki". Morda je tu zveza z besedo "lad" keltskega izvora. Gospa "lady" v angl. je "stri". Kaže da je v sorodstvu za našo "strino".

Durgi v pokrajini Mysore imajo modre oči in svetlo kožo. Znani so kot precej bojevitih ljudje. Govorijo Punjabi jezik, ki je zelo sličen Hindi jeziku.

Posebno zanimiv je razširjen indijski priimek "Kumar". V Ljubljani sem imel profesorja s tem priimkom. Tudi pri nas je precej Kumarejev. Območje kjer najdemo v Indiji ta priimek je omejeno na severne predele. Kumar pomeni mladega gospoda (young master, gentleman) včasih je tudi naš "princ". Ženska oblika je "kumari" kar pomeni gospodično, (miss, mademoiselle). Radže kumar je Sun of the king.

Hindi in Punjabi sta se razvila iz starodavnega sankrta, jezika ki edini poleg slovenščine ima dvojino. Kumar pomeni naslednika in v severni Indiji star človek nikoli ne more biti kumar. V nemščini najdemo isti koren v besedah "kommen", "nachkommer" (naslednik) in komm. Iz iste osnove se je razvilo več priimkov: Humar, Homar, Kumer, Komar in češki Hamrla.

Lahko bi navajal podobnosti še in še. Sicer pa nihče nikoli ni trdil da Indijci, vsaj severni, niso indoevropskega izvora. Gornje primerjave sem navedel zato da pokažem kako najdemo indijske besedne korene res približno enakomerno porazdeljene v vseh današnjih evropskih jezikih, vključno keltsčino ki je prej nismo omenili.

Kot že omenjeno s predniki današnjih Evropejcev dalj časa živeli precej strnjeno v srednji Evropi. To sosedstvo je verjetno trajalo okoli tisoč let, manjše grupe pa so se skoraj gotovo stalno razseljevale. Razen tistih Indoevropejcev ki so vdrl v Indijo in se naselili tudi v Perziji, je bilo tudi več ljudstev z različnimi imeni ki so naseljevala Malo Azijo, Palestino in pritiskala celo na Egipt. V Mali Aziji je obstajalo kraljestvo Hetitov in Mitanni, v Palestini so bili znani Filistejci iz časa Ramsesa v Egiptu pa "ljudje z morja". Tudi Etruščani, ki jih bomo še posebej omenili, se prvič pojavijo pod tem imenom v zgodovini okoli leta 800 pr. Kr.

Del Evropejcev je prodrl v Skandinavijo. Morda so tudi tam naleteli na staroselce, kot n. pr. Kelti v Španiji na Iberce in Baske, v Angliji na Pikte, ter se z njimi spojili ali pa jih odinili oziroma pokončali. Seveda moramo staroselce: Iberce, Baske, Pelasge ki so živeli v Sredozemlju pred Grki in druge tudi prištevati k Evropejcem oziroma belcem, le da so imeli drugačen jezik, ki ne sodi v indoevropsko grupo iz katere so se razvili današnji slovenski, germanski in romanski jeziki (V to grupo spada tudi Keltsčina in q skupine, dalje grščina, ilirščina, baltščina in tohrščina).

Skandinavski Indoevropejci jezikovno pripadajo germanski skupini narodov, prav tako kot Nemci, Flamci, Nizozemci in Anglosasi. Tudi te bomo v zvezi s Slovenci še posebej omenili.

Ing. Ivan Žigon
(Nadaljevanje prihodnjič)

TRIBINA ČITALACA

DA JE DRUGA-PRVA...?

Poštovani Gospodine Uredniče!

Čitajući Naše Novine, verovali ili ne, osjećam se kao da se nalazim u Jugoslaviji. Zaista, čitati Naš Novine, može se uočiti da je list na svojoj visini. Ne pišem ovo da bi Vam laskao, jer to ostavljam drugima. Mene jedino interesuje da mi Vi dragi Uredniče odgonetnete, jer vidim da i gospođa Vera Horvat istu muku muči.

Vi ste već posle izlaska par brojeva Naših Novina objavili - da je stvoreno crnogorsko KUD Njegoš, da bi posl najavili da istu društvo objavljuje natječaj, tj. konkurs za Njegoševu nagradu. Znaajući ko je bio Njegoš, a ceneći Crnogorce očekivao sam zaista pravdu i poštenje, no to je bez ikakvog ustezanja zaobišlo. A evo kako?

Njegoš je za moj pojam bastion Slovenskoga Juga. Ja sam isuviše mali da bih mogao reći o tom velikanu Crnogorskom, Srpskom i Južnoslovenskom gorostasu. Boraveći duži niz godina u tuđini obradovala me vest o Njegoševoj nagradi. Došlo mi je te sam plakao kao malo dete. Od radosti sam uzviknuo: "Bože složi jednokrnu braću, opameti i uputi na zajednički posao". No čitajući redovno Naše Novine, odnosno članke za nagradu iz dana u dan sam postaja nervozniji. Pišu se pesmice o rodnom kraju, o ljubavi prema svojim, o oči i majci, o vremenu u tuđini, i šta sve ne. Pa Njegoš nije bio plačljiva baba, već pojam onog, sadašnjeg i budućeg vremena i

generacija. Njega nisu uzeli kartaši i kockari, gatalice i siledžije za svog patrona, već istoričari, filozofi i književnici koji se dive njegovom umu. Biti duhovni i svetovni vladar najborbenijeg i najhrabrijeg naroda Jugoslavije, Crnogoraca, to treba da bude ponos nama svima koji se Jugoslovenima osjećamo. Čitao sam članak gospodina Ivana Markovića koji mi se dopao, jer je zaista posvećen Njegošu. No, kada je 25.9.1978 godine na čitavoj strani uz ulepšanje Njegoševog mauzoleja izašao istorijat i razrada Njegoševih dela, koji je napisao Ljubo Vasov, ja sam ostao zaprepašćen. Pa to je remek delo koje sam sa posebnim poštovanjem tri puta čitao. Po potpisu sam mogao rasuditi da je potpisnik članka Vojvodanin, Makedonac ili Bugarin. Opladio sam se sa ženom i prijateljima da će on dobiti prvu nagradu. Sa nestrpljenjem sam čekao podelu nagrada da bih dobio oplkladu a zatim i video tog gospodina koji je za mene sa tim člankom bio pojam. No kao što uvek bivaju iznenađenja, tako je bilo i te večeri. Očekujem sa nestrpljenjem govor najavljujućih i kada čuh reč Temat, samo što nisam skočio jer sam mislio da sam pogodio. Kada su počeli objavljivati nagrade pažljivo sam slušao da ništa ne bih propustio. Kada se objavi druga nagrada mome iznenađenju dođe kraj. Umesto Ljuba Vasova ugledah vrlo uvaženog sveštenika Ljubomira Vučurovića. Znaajući ga vrlo

dobro kao dobrog crkvenog besednika i govornika iznenadilo me što se krije sa svojim potpisom. No kao bezbroj puta prilikom krštenja i službe u crkvi nije izneverio moje poverenje. Ispao je onaj isti gospodin kao bezbroj puta kada je novac u pitanju i sažaljenje. Svaki se nagrađeni sa nagradom pokupi i nestade dok taj, kako se slobodno može nazvati, sirotinjski otac vrati ček i lepo se zahvali društvu na pažnji i ispade čovek i gospodin u očima svih prisutnih. Nije važno koliko je ko pjesama napisao da bi po tome žiri nagradio nekoga. Po svoj prilici da je bila pogodba Melburnu dati prvu a ostali gde stignu. Da li je prva nagrada ista napisala što bi bilo u vezi Velikoga Njegoša i crnogorskog društva. Da li je žiri dovoljno intelektualno bio jak da može merodavno i bez pritiska ma sa koje strane doneti pravednu ocjenu. Ovo nije bila nagrada Branka Radičevića i Jove Jovanovića Zmaja...

Ako je žiri bio slab poznavalac Njegoša i crnogorske istorije i ako je, u pitanju bio Radičević i Jovanović onda čast žiriju. A ako je u pitanju bio veliki i nenadmašni Njegoš a sa njime i Crna Gora, onda prvonagrađena bila je i ostaje velika greška dragog naš žirija. Čestitam pope Vučuroviću, svi mi čitaoci tvoga temata o Petru II Petroviću Njegošu, odajemo ti priznanje i ti si u našim srcima prvi i ako te žiri neznanjem zaobišao. Vama uredniče hvala na pristoru.

Miladin Stanković,
Merikville

Objavljajući i Vaše pismo, dragi čitaoc, gosp. Stankoviću, ne možemo a da ga ne propratimo sa nekoliko naših opaski.

1. Drago nam je da je Vaše mišljenje veoma visoko kada je u pitanju kvalitet i informativnost ovoga lista. Takođe, delimo Vaše oduševljenje koje ste osetili pojavom jedne nagradno-kulturne akcije kao što je bila akcija KUD Njegoš i Naših Novina. Ideja vodilja i predlagača i nas bila je da se naši ljudi iskažu i dokažu ne samo snagom svojih mišića i poslušnošću, već i - PAMECU, što je protekla akcija i dokazala i pokazala.

2. Iako se u mnogo čemu slažemo sa Vama neki delovi Vašeg pisma (koji odražavaju Vaš lični stav) malo kolidiraju sa osnovnom idejom akcije, a i sa onim kako se akcija odvijala: Pre svega ona nije bila namenjena SAMO CRNOGORCI-MA, već svim čitaocima Naših Novina bez obzira na veru i poreklo; zatim, kažete: "plačljiva baba" da Njegoš nije bio. Naravno da nije, ali je on bio duboko osećajna osoba i onda kada su njegove reči oštre i opore, između redova suze teku. Njegoš je bio duboko humana, osećajna i liriska duša. Mnogi radovi objavljeni u okviru protekle akcije samo na prvi pogled su "plačljivi", oni u suštini imaju svoju poruku koja je visoka i vredna.

Lako je biti oštar, ofanzivan, pa ako hoćete i grub - čovek koji zna da plače, čovek koji može da plače je - ČOVEK. Pa, ako naši čitaoci, autori radova nekada i plaču, dozvolimo im taj divni trenutak prepoznavanja čoveka ... dajmo im malo prostora da mogu da plaču, jer plakati je ljudski (da li životinje plaču, Gosp. Stankoviću).

3. Iako su Naše Novine privatno vlasništvo, namenjene su svima - one su nezavisni demokratski list što pokazuju i tekstovi različitih pogleda koje objavljujemo u našim stranama.

A, ako bi polazili samo od Vaših shvatanja značilo bi da bi se nagrade trebale dodeliti samo Crnogorcima, ili samo onim autorima koji su pisali o Njegošu. Međutim, akcija je bila daleko šira i nagrađeni su svi oni radovi koji su po oceni žirija zaslužili priznanje bez obzira da li je tematika bila o Njegošu, Crnoj Gori ili bilo čemu drugome.

4. Vi se oduševljavate radom Gosp. Ljuba Vasova - Vučurovića. I mi. Zbog toga je i dobio drugu nagradu. Ali, treba reći, prvonagrađeni radovi su ORIGINALNO STVARALAŠTVO (proza i poezija), a drugonagrađeni rad je jedna vrsta "diplomskog rada" o Njegošu napisanom na osnovu hiljade materijala. Dobro je napisan i zato je i nagrađen.

5. Verovatno je najbolje da polemiku oko nagrada završimo ovim kratkim osvrtom, nadajući se da će naredne godine žiri pogoditi i želje i mišljenje čitalaca mnogo više nego što je to bio slučaj ove godine.

Tri puta Ura!

Poštovano uredništvo, Tri puta ura, za novog urednika "Naših Novina". Bez kurtoazije govorim to, jer pozivajući dijapazom pogađa na život, uvaženog i priznatog g. Gavrilovića možemo očekivati, radikalne promene u listu.

Još na početku, se oseća pedantnost i sredenost kao i novootvorene rubrike.

Zato poštovani prijatelji, prihvatimo bez rezervno "Naše novine", neka one budu svakodnevnim posetioci Naših domova, jer ćemo samo u njima naći sve, od privrede, nauke tehnike, zdravstva do sporta. Toliko o cennoj listi u rukama novog urednika, a sada pre nego što pređen na pitanje uredništva, dozvolite mi da ispričam jedan događaj.

Pre dve nedelje sam posetio Kanberu, pa se po povratku, sretnem sa jednim poznanikom, našim čovekom. Razgovor smo započeli baš o mojoj poseti, prestolnici Australije. Sagovornik me je pažljivo slušao dok sam ja nabrajao, šta sam sve posetio i video. Dabome kao jedan Srbin, obišao sam i našu pravoslavnu crkvu Sv. Đorđe, razgovarao sa umetnikom koji radi ikone u istoj. Starina od 83 god, me je oduševio, ne samo svojim delima na zidu već i kao čovek, kao prijatelj Srpskog naroda. Tada me je moj sagovornik prekinuo primedbom. "Sve je lepo što si video ali za ovo poslednje si badava izgubio vreme". Poznavajući ga kao komunistu i ateistu, primedba me nije iznenadila, ali ga ipak upitah kratkim "a zašto?" "Pa veli on" to slikarstvo bi jedan naš likovni kritičar nazvao kič, šund, i jedva da je vredno za dečije crteže". E ovo je bilo previše: "Uh, uzem ti tog kritičara, skočih ja, pa za zašto on ne uzme kičicu u ruke, i da u ležećem položaju na plafonu crkve, sa 80 i kusur godinama radi "Kosovski boj". Ja bih Vas zamolio, lično radi informacije na čitalaca da se potrudite i pronađete šta kaže stručna kritika po pitanju rada ovog umetnika u crkvi Sv. Đorđe. Ukoliko isti sud ne postoji, biću zadovoljan vašim osvrtom, nadam se

korektnim.

Hvala na prostoru, hvala na odgovoru i do čitanja Vaš Nick.

Poštovani gospodine Nik!

Najlepše se zahvaljujemo na Vašoj pohvali koje su veoma retke ljudima koji rade na poslovima javnog informisanja, radiju, televiziji ili novinama.

U odgovoru na Vaše pitanje o kritici umetničkog rada u pravoslavnoj crkvi Sv. Đorđe u Kamberi, nismo bili lenji i šaljem Vam sledeće podatke;

Zadnjih osam godina gospodin Karlo Matzek, star 82 godine po zanimanju profesionalni umetnik-slikar, radio je sve uljane radove u ovoj maloj i lepoj crkvi. Gospodin Matzek koji je rođen u Austriji, poreklom Čeh, studirao je Umetničku akademiju u Berlinu još u vreme Kajzera Viljema.

Tokom svoje duge i plodne karijere nagrađen je sa osam zlatnih medalja za svoje uljane slike na internacionalnim izložbama u Moskvi, Čikagu, Njujorku, Parizu, Meksiko Siti, Buenos Airesu, Rimu i Berlinu. Gospodin Matzek je proslavljeni slikar bojeva i religioznih scena. Zadnjih dana je završio ogromnu panoramu Kosovske bitke kao i boj na Konstantinopolju, koji je radio još veliki italijanski slikar Rafael 1500 godine.

Ostale slike predstavljaju originalne freske kojih ima veoma malo ovde u Australiji.

Prošle godine je australijska vlada zatražila da otupi ovu crkvu i konzervira je kao istorijsku vrednost umetnosti koja se ranije nije radila u ovoj zemlji.

Skoro svaki turistički autobus koji prođe kroz Kamberu stane, kako bi posetioci mogli da vide nešto iz bogatstva srednjovekovnog vizantijskog slikarstva.

Pošto je srpska zajednica u Kamberi prilično mala sav prihod od turista i posetioca troši se za kupovinu boja koje se uvoze čak iz Holandije i verovatno će trajati stolicima.

Tvojim sam očima gledala,
Ko slijepac putniku ruku ti dala,
Da ćeš nestat sa mog horizonta,
U to nikad nisam verovala.

Bijo si moj idol živjeh u stilu tebe
Plakala sam oči su mi ostale bez vida,
Sad te tražim rukama svugdje oko sebe,
Kako ćeš živjeti kraj toliko stida?

Ja ne tražim kristal u gomili stakla,
Niti zrak sunca na oblačnom danu,
Ja samo želim istinu da kažeš,
Zašto si me u bespuću ostavio samu?

Na čijem krilu od sada da plačem
Kome da pjevam, kome da se jadam?
Kad tebe nema kome da pođem
Kome širiti ruke, kome da se nadam?

Zvijezdom sam te svojom zvala,
A danas je više na nebu nema,
Moj život je zauvijek izgubio značaj,
Želim živote da prođeš što prije,
Prolazi i krupnim korakom koračaj.

Ostavljena

Stefa Vanovac

KORDINACIONI ODBOR JUGOSLOVENSKE
ZAJEDNICE U VICTORIJI
NAJSRDAČNIJE VAS POZIVA NA PROSLAVU DANA
SOCIJALISTIČKE FEDERATIVNE REPUBLIKE
JUGOSLAVIJE

PROSLAVA ĆE SE ODRŽATI U SUBOTU 25. NOVEMBRA 1978 GOD. U PREKRASNIM PROSTORIJAMA ROYALE BALLROOM EXHIBITION BUILDINGS, CARLTON OD 8 ČASOVA NAVEČER DO 1.30 PO PONOĆI.

PROGRAM

U 8 časova ulaz gostiju.
Od 9 do 9.30 svečana akademija.
Od 9.30 do 9.35 recitacija posvećena Danu Republike.
Od 9.35 do 9.50 splet narodnih kola iz Jugoslavije.
U 9.50 večera uz pesnu muziku.
U 12 časova izvlačenje bogate tombole, između mnogih vrednih zgoditaka nalazi se i jedna povratna karta do Jugoslavije sa JAT-om.
Tokom cele večeri zabavlja će vas izvrstan orkestar.
Ulaznice su puštene u prodaju koje treba kupiti do 23. novembra 1978 god. jer se iste neće prodavati na ulazu.
Cena ulaznice 15 dolara po osobi u koju je uključena: bogata večera i neograničena količina pića.

ZA SVA OBAVEŠTENJA I RESERVACIJU STOLOVA OBRATITE SE NA
NAVEDENE TELEFONE OD 6 DO 10 NAVEČER

S. Dukić	387 5612	D. Sapundžijev	877 2092	R. Mugosa	89 6123
T. Susović	877 1024	I. Miloševski	391 6383	D. Žižić	56 2212
S. Stojković	309 3020	B. Trajkov	850 8779	I. Srsen	465 5997
J. Kulik	337 6149	M. Glavonjić	547 8668	I. Horvat	97 6840
L. Dabočanin	579 2372	A. Jović	311 7729	M. Petrusanec	78 2004 Geelong
				K. Klasev	99 178 Geelong